04/04/2021

Ο Σταυρός και η Ανάσταση: Το θεμέλιο της πίστης μας

/ Επικαιρότητα

Κυριακή Γ’ των Νηστειών (της Σταυροπροσκυνήσεως), Ευαγγ. Ανάγνωσμα: Μκ. η΄ 34 – θ΄1

Πρωτότυπο Κείμενο

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ὅς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ

γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

Νεοελληνική Απόδοση

Είπε ο Κύριος: «Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει το σταυρό του κι ας με ακολουθεί. Γιατί όποιος θέλει να σώσει τη ζωή του θα τη χάσει· όποιος όμως χάσει τη ζωή του εξαιτίας μου και εξαιτίας του ευαγγελίου, αυτός θα τη σώσει. Τι θα ωφεληθεί ο άνθρωπος, αν κερδίσει ολόκληρο τον κόσμο αλλά χάσει τη ζωή του; Τι μπορεί να δώσει ο άνθρωπος αντάλλαγμα για τη ζωή του; Όποιος, ζώντας μέσα σ΄ αυτή τη γενιά την άπιστη κι αμαρτωλή, ντραπεί για μένα και για τη διδασκαλία μου, θα ντραπεί γι’ αυτόν και ο Υιός του Ανθρώπου, όταν έρθει με όλη τη λαμπρότητα του Πατέρα του, μαζί με τους αγίους αγγέλους». Τους έλεγε ακόμη ο Ιησούς: «Σας βεβαιώνω πως υπάρχουν μερικοί ανάμεσα σ΄ αυτούς που βρίσκονται εδώ, οι οποίοι δε θα γευτούν το θάνατο, πριν δουν να έρχεται δυναμικά η βασιλεία του Θεού».

Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως: Η σημασία του Σταυρού για μας σήμερα

Βρισκόμαστε στο μέσον της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως σήμερα. Τι σημαίνει αυτό για μας σήμερα; **Ο Σταυρός και η Ανάσταση είναι το θεμέλιο της πίστης μας. Η ελπίδα της ζωής μας, της τωρινής, αλλά και της άλλης που θα έλθει, της μόνιμης και απέθαντης.**

Ο σταυρός είναι το αιματόβρεκτο φλάμπουρο της Εκκλησίας. Το αλφαβητάρι του αρχηγού και ιδρυτή της, του Χριστού, ο Οποίος για μας είναι και φίλος και Θεός, και λυτρωτής και αδελφός μας, δηλαδή η ζωή μας όλη. Ο σταυρός είναι σύμβολο αλήθειας και ζωής, αγωνίας και αγώνα, αλλά και δύναμης πολλής και ισχύος για μια ολόκληρη ζωή. Είναι το ορόσημο του σκοπού της ζωής μας. Είναι η σηματοδότηση μιας πορείας σταυρικής, αφού θεληματικά και ελεύθερα, υπάκουοι στο «όστις θέλει», δηλαδή όποιος θέλει, πήραμε την απόφαση να πεζοπορήσουμε μαζί με τον Σωτήρα Χριστό, γνωρίζοντας πως πρόκειται για μια πορεία γεμάτη μοναξιά και εγκατάλειψη.

Οποιος θέλει! Αυτή η φράση περικλείει μέσα της τη χαρά της επιλογής, αλλά και το βάσανο της ελευθερίας μας. Πάνω στην ελευθερία μας βασίζονται οι επιλογές μας. Σ αυτήν βασίζεται ο παράδεισος ή η κόλασή μας. Κι αυτά τα δύο μπορούν να αρχίσουν από τώρα και από εδώ. Γι αυτό στοχάσθηκε ο Ντοστογιέφσκι και είπε τόσο σοφά, πως «ο άνθρωπος είναι καταδικασμένος να είναι ελεύθερος».

Στην Ορθοδοξία, η οποία είναι η γνήσια και ανάλλακτη μορφή και έκφραση του

Χριστιανισμού, όλοι είναι ελεύθεροι και ελεύθερα ζουν, ενεργούν και πορεύονται. Είναι σταυρική η πορεία της ελευθερίας, η οποία όμως οδηγεί στην ελευθερία της ανάστασης, δηλαδή της απελευθέρωσης και του λυτρωμού. Δεν μιλούμε για μία ελευθερία θεωρητική, αλλά υπαρκτική, η οποία είναι λυτρωτική από τη φθορά και το θάνατο, αυτή την ακραία τραγικότητα της ιστορικής μας ύπαρξης. Είναι μία ελευθερία για την οποία πάλεψε ο ίδιος ο Θεός, μέχρι «πάθους» γενόμενος «ο πάσχων Θεός», για να μπορέσει να αγκαλιάσει τον πάσχοντα άνθρωπο και αγκαλιασμένο να τον σώσει ελευθερώνοντάς τον από την τραγικότητα του θανάτου. Ο λόγος εδώ για πεζοπορία μιας ολόκληρης ζωής, η οποία σταυρούμενη ελευθερώνεται, και ελευθερωμένη ζει τον σταυρό και το μαρτύριο της ελευθερίας, ως σχέση αλήθειας και ζωής με τον Θεό, την πηγή της ζωής και της αλήθειας.

Και κάτι άλλο ακόμα, ο δρόμος του χρέους, ήταν πάντοτε δρόμος Γολγοθά, παράλογος για πολλούς, θυσίας όμως για όσους τολμούν και βλέπουν μέσα από το θάνατο το καρτέρεμα και τη βεβαιότητα της ζωής. Τον βάδισε πρώτος ο Χριστός, σπιθαμή προς σπιθαμή, μ έναν σταυρό, βαρύ σταυρό στους ώμους φορτωμένος, ο οποίος όμως έγινε το κλειδί του παράδεισου για μας. Ιδού λοιπόν τι είναι ο σταυρός, το κλειδί του παράδεισου.

Ο σταυρός είναι η σκάλα πάνω στην οποία πάτησε ο Θεός για να κατεβεί στη γη, κι ο άνθρωπος για να ανεβεί στον ουρανό. Πρόκειται για μία αμφίδρομη πορεία και συνάντηση πάνω στο σταυρό με τον Σωτήρα Χριστό.

Ο σταυρός είναι το μέτρο της αγαπητικής παραφοράς του Θεού για τον άνθρωπο. Γι αυτό άλλωστε στην προσπάθειά της να ορίσει αυτό το μέτρο η Εκκλησία μας, χρησιμοποιεί την έκφραση «Πάθος του Κυρίου». Αυτό ακριβώς είναι ο σταυρός του Χριστού, η φανέρωση του Πάθους Του από αγάπη, για την αγάπη τη δική μας.

Με το μαρτύριο του σταυρού, ο Χριστός μαρτύρησε σε μας την αγάπη Του. Πρόκειται για μια αγάπη δίχως όρους και όρια, που τολμά να αγαπά ακόμα και τους εχθρούς. Μια αγάπη που ξέρει να δίνει τα πάντα, δίχως να ζητά τίποτε.

Με τη γλώσσα του σταυρού και του αγαπητικού πάθους έδωσε ο Χριστός την προσωπική Του απάντηση και πρόσκληση επιστροφής, στη δική μας απομάκρυνση και αποστασία. Ο σταυρός ήταν ένας τρόπος ολοκληρωτικής αυτοπροσφοράς του Χριστού, επειδή ακριβώς μας αγάπησε πολύ. Κι όποιος αγαπά με «πάθος», χαρίζεται ολόκληρος. Γίνεται ο ίδιος θυσία. Γίνεται ο ίδιος, σταυρός, δίχως υπολογισμούς. Χωρίς όρους. Η αγάπη δεν χωρά μέσα σε όρους και όρια. Είναι αδιάστατη, ανένταχτη και δίχως τελειωμό. Γι αυτό και τολμά τα πάντα, ακόμα και τον σταυρό και τον θάνατο.

Αυτή η τολμηρή – σταυρική αγάπη, είναι η «μωρία» του σταυρού, για την οποία μίλησε τόσο εύγλωττα και εύστροφα ο Απ. Παύλος, η τόσο ακαταλαβίστικη και σε τόσους πολλούς και τότε και τώρα. Είναι «σκάνδαλο» ο σταυρός του Χριστού και μάλιστα ασύλληπτο στην περατή διάνοιά μας, η οποία ούτε καν τη δική της περατότητα δεν μπορεί να διανύσει.

Η θέαση του σταυρού αναμφίβολα φέρνει μπροστά στα μάτιά μας, «το ξένο και παράδοξο μυστήριο» του σταυρωμένου Υιού και Λόγου του Θεού, ο Οποίος δέχθηκε και καταδέχθηκε να υποστεί όλη αυτή την τραγική περιπέτεια της σταύρωσης, θεληματικά και από αγάπη, για την αγάπη τη δική μας. Προτίμησε να «πεθάνει», όντας απέθαντος, για να μεταποιήσει τον θάνατο, σε ζωή.

Ο Κύριος αυτοπαραδόθηκε στον θάνατο, «παρέδωκε εαυτόν», όπως συγκεκριμένα γράφει ο Απ. Παύλος στην επιστολή του προς τους Εφεσίους. Ηταν θάνατος θεληματικός και αγαπητικός. Ο δικός μας είναι θάνατος «αναγκαστικός». Μ άλλα λόγια εμείς πεθαίνουμε επειδή δεν έχουμε απαλλαγεί από τη φθορά και κατά συνέπεια φθείρονται τα σάρκινα όργανά μας και αναγκαστικά παραδινόμαστε και πάλι στη γη απ όπου και προήλθαμε και γινόμαστε ξανά μια χούφτα γης και μερικά οστά, χωρίς σχήμα, χωρίς μορφή, χωρίς είδος, ούτε κάλλος. Ιδού λοιπόν η διαφορά ανάμεσα στο δικό μας θάνατο και τον θάνατο του Χριστού. Εμείς πεθαίνουμε από ανάγκη, Εκείνος πέθανε από αγάπη.

Ο σταυρός είναι αγάπη και η αγάπη σταυρός. Κι επειδή αυτές ιδιαίτερα τις μέρες ακούμε πολλά περί σωτηρίας, να πούμε πως σωτηρία δεν είναι τα έργά μας, ούτε οι καλές μας προθέσεις, αλλά σωτηρία μας είναι ο Θεός, όπως μας αποκαλύφθηκε οδυνόμενος στον σταυρό και χαίρων εγειρόμενος από τον τάφο. Κι έτσι Εκείνος που είναι η Ζωή, κατέβηκε στον τάφο, και ανέδυσε την ζωή εκ τάφου. Την ζωή την τεθεωμένη, την απαλλαγμένη από τη φθορά. Κι έτσι η πίστη λαμβάνει μία άλλη διάσταση, όχι διανοητική ή θεωρητική συνδεδεμένη με κάποιες θρησκευτικές αρχές και δόγματα, αλλά η πίστη πλέον ως θεληματική αυτοπαράδοση στα χέρια του Θεού για να γίνει το δικό Του θέλημα, γιατί τότε γίνονται όλα.

Στην Ορθόδοξη Θεολογία δεν ομιλούμε μονομερώς για το σταυρό. Δεν εξαντλούμαστε σε μία ανερμάτιστη σταυρολογία, αλλά ομιλούμε για τον Σταυρό και την Ανάσταση, η οποία γεμίζει τους πάντες και τα πάντα με φως, εμάς ολόκληρους και τα κορμιά και τις ψυχές μας, τα βάθη των καρδιών μας, ώστε γεμάτοι φως, ολόφωτοι και φωτοφόροι να ξεσπούμε σε ιαχές σαν και τούτη: «Νυν πάντα πεπλήρωται φωτός, ουρανός τε και γη και τα καταχθόνια», δηλαδή τώρα με την ανάσταση του Χριστού, γέμισαν τα πάντα με φως, ο ουρανός, η γη, αλλά και τα έγκατα της γης, κι εμείς, όλοι εμείς, και τα κορμιά και οι ψυχές μας. Εχουμε συνειδός πλέον ότι είμαστε ταυτισμένοι με το Φως, το Φως το αληθινό, τον Χριστό. Δεν έχουμε ανάγκη πλέον να επαναλαμβάνουμε την απέλπιδα αναζήτηση του Γκαίτε, «ήταν φώτα, πολλά φώτα μα δεν ήτανε το φως», διότι το Φως, ο Χριστός, «ανέτειλε εκ τάφου».

Η Ανάσταση του Χριστού είναι η ολοκληρωτική νίκη καταπάνω στον ίδιο τον θάνατο, ο οποίος (θάνατος) μεταποιήθηκε σε ζωή και μάλιστα σε «περισσόν ζωής».

Κείμενο από τη σελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Κωνσταντίας και Αμμοχώστου